

TRE ARKIV
EAMON O'KANE
M100, Odense, Denmark 2018

Et arkiv mod stadig større uorden

Theis Vallø Madsen, Faaborg Museum og Syddansk Universitet

Arkiver er normalt et sted, hvor tingene bliver sorteret, beskrevet og hierarkiseret. Der er her, tingene bliver sat i system i modsætning til virkelighedens uorden. Den franske filosof Michel Foucault beskrev arkivet som en underliggende struktur, som havde til hensigt at kontrollere og systematisere både ting, viden og mennesker. Senere har den tyske historiker Wolfgang Ernst skrevet om ”anarkivet” som en ny, kunstnerisk udgave af arkivet, hvor kunstnere misbruger arkivets ordensprincipper til at skabe en ny slags orden. Anarkivet er således ikke et anti-arkiv, men et anderledes arkiv med andre ordener end institutionernes autoritative arkiver.

Anarkivisk

Eamon O’Kanes Wood Archive kan beskrives som et slags an-arkiv. Træarkivet viser sammenhænge snarere end hierarkier. O’Kane har placeret tusindvis af træelementer i en struktur. Det ligner orden, men det er ikke arkivets orden med kategorier og underkategorier. De gamle hierarkier, som er nødvendige i ethvert arkiv, er ikke tilstede i træarkivet. Elementer fra O’Kanes værksted ligger både i positiv form (det tilskårne) og i negativ form (det afskårne). Det er svært at skelne mellem produkt og proces, fordi negative former normalt bliver frasorteret i processen. Modellen veksler også mellem mikro- og makroniveau, fordi beskueren både overskuer store bylandskaber og det, der ligner forstørrede modeller af små komponenter i en computer. Stjerneformede netværksknuder ligner både molekyler og futuristiske satellitter. Hvor arkivet normalt skal sortere og hierarkisere, skaber O’Kanes arkiv-model nye sammenhænge.

Entropi

O’Kane har selv peget på karbon som et gennemgående element i arkivet. Karbon eller kulstof er universets 4. mest almindelige grundstof og indgår i alle kendte organiske former, herunder træer og mennesker. I det store kulstofkredsløb indtager kulstoffet forskellige former, og O’Kanes træ-arkiv er blot en af flere former. Træ-arkivet viser en midlertidig orden på vej mod stadig større uorden af former. Entropi beskriver lukkede systemers irreversible bevægelse fra orden til uorden. Denne bevægelse kan iagttages i store systemer, som f.eks. universets bevægelse fra big bang til stadig større uorden, såvel som i små systemer som f.eks. mælk i kaffekoppen, hvor mælken ikke kan adskilles fra kaffen, når den først er kommet i. Wood Archive viser en tilstand af uorden i et system – entropi – ved skabe stadig nye former.

Det er et helt umuligt arkiv. Arkiverne har jo til hensigt at modvirke entropi ved at sortere tingene i adskilte kategorier. O’Kanes træ-arkivet rydder ikke op, men tilføjer snarere en ny orden. Det skaber i sidste ende mere uorden, hvilket til tider kan være nødvendigt. O’Kanes træarkiv viser en midlertidig orden af en general uorden. Det viser sammenhænge mellem det, vi regner for stort, levende eller velordnet og dét, vi regner for småt, dødt eller i uorden. Arkivet viser en befriende uorden ved hjælp af orden.

